

PSICHINĖS SVEIKATOS GERINIMO INTERVENCIJOS MOKYKLOSE IR ĮMONĖSE

PARENGĖ: KLAIPĖDOS MIESTO VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

Ilustracijos: www.freepik.com

PSICHIKOS SVEIKATOS GERINIMAS

2019-2020 metų visuomenės sveikatos priežiūros prioritetas

MOKINIŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪRA

Mokyklų bendruomenės gebėjimų psichikos sveikatos srityje stiprinimas, organizuojant mokymus komandiniu principu

VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS

Psichikos sveikatos stiprinimo programos įgyvendinimas įstaigų darbuotojams

Ankstyvosios intervencijos, skirtos nereguliariai vartojantiems psichoaktyvias medžiagas ar eksperimentuojantiems jomis jaunuoliams, vykdymas

Priklausomybių konsultantų paslaugų teikimo savivaldybėse organizavimas

KRYPTIS NURODANTYS DOKUMENTAI

- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. balandžio 30 d. įsakymo Nr. V-523 „Dėl bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veiklos tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. gegužės 17 d. įsakymo Nr. V-590 „Dėl psichikos sveikatos kompetencijų didinimo įmonių darbuotojams tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. sausio 18 d. įsakymo Nr. V-60/V-39 „Dėl ankstyvosios intervencijos programos vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. rugsėjo 7 d. įsakymo Nr. V-989 „Dėl Priklausomybės konsultavimo paslaugų rizikingai ir žalingai alkoholi vartojantiems asmenims teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ įgyvendinimo;
- SAM 2019 m. balandžio 30 d. raštas „Dėl mokymų vietos bendruomenėms organizavimo“, mokymai bendruomenėms, kaip atpažinti savižudybių rizikos ženklus ir į juos reaguoti.

BENDROJO UGDYMO MOKYKLŲ DARBUOTOJŲ GEBĖJIMŲ VISUOMENĖS PSICHIKOS SVEIKATOS SRITYJE STIPRINIMAS

ORGANIZUOJA - *savivaldybės teritorijoje veikiantis VSB*

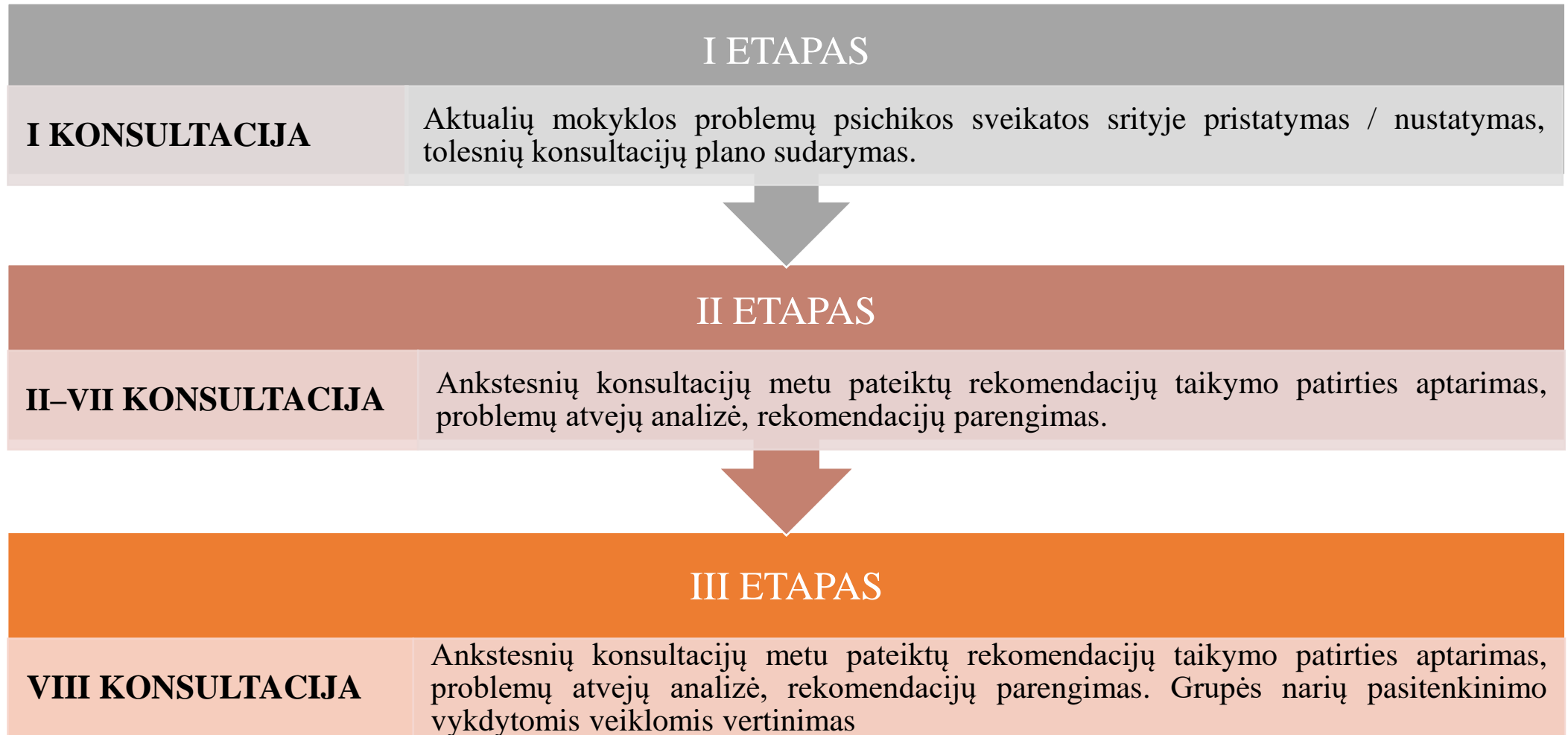
VYKDO - *psichologas ir soc. Pedagogas*

PASLAUGA SUTEIKIAMA –
bendrojo ugdymo mokyklai kreipusis į Biurą

PSICHOLOGAS, turintis psichologijos bakalauro ir psichologijos magistro kvalifikacinius laipsnius arba psichologijos magistro kvalifikacinį laipsnį baigus vientisąsias studijas arba švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą kaip lygiavertę užsienyje įgytą kvalifikaciją ir atitinkantis vieną iš šių reikalavimų:

- igijęs **pirmąją arba antrąją kvalifikacinę kategoriją** vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. ISAK-101 „Dėl Psichologų, teikiančių pagalbą mokiniui, atestacijos nuostatų patvirtinimo“;
- **ne mažiau kaip 5 metus** per paskutinius 7 metus vykdęs **medicinos psichologo praktiką**, iš kurių bent 2 metus teikęs medicinos psichologo paslaugas vaikams ir paaugliams

SOCIALINIS PEDAGOGAS, igijęs **pagalbos mokiniui specialisto metodininko ar eksperto** kvalifikacinę kategoriją arba **turintis ne mažesnę kaip 5 metus** per paskutinius 7 metus socialinio pedagogo darbo patirtį mokykloje, švietimo pagalbos tarnyboje arba pedagoginėje psichologinėje tarnyboje.

*Trukmė – 4–8 mėn. 32 val., konsultacijos ne retesnės kaip 1x/mėn. ir ne mažiau nei 2 val./x
Dalyvių grupė -12 mokyklos bendruomenės narių.*

PSIHIKOS SVEIKATOS KOMPETENCIJŲ DIDINIMAS ĮMONIŲ DARBUOTOJAMS

ORGANIZUOJA - *savivaldybės
teritorijoje veikiantis VSB*

VYKDO - *specialistų komanda*

PASLAUGA SUTEIKIAMA –
*psichosocialinį vertinimą
atlikusioms įmonėms,
pasirašiusioms bendradarbiavimo
sutartį su Biuru*

PSICHOLOGO (baigusio psichologijos studijas ir įgijusio aukštąjį arba jam prilygintą aukštojo mokslo išsilavinimą, magistro laipsnį) ir turinčio ne mažiau kaip **3 metų konsultavimo** psichikos sveikatos stiprinimo srityse patirtį per paskutinius 5 metus.

PROFESINĖS SVEIKATOS SPECIALISTO, atitinkančio kvalifikacinius reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. V-271 „Dėl Profesinės sveikatos specialistų, galinčių dirbti įmonėse, kvalifikacinių reikalavimų aprašo patvirtinimo“, turinčio **ne mažesnę kaip 2 metų darbo įmonėje** (įmonėse) profesinės sveikatos specialisto patirtį, ar kito sveikatos priežiūros specialisto (darbo medicinos gydytojo, medicinos gydytojo, visuomenės sveikatos specialisto, bendrosios praktikos slaugytojo) turinčio ne mažesnę kaip 3 metų patirtį profesinės sveikatos priežiūros srityje per paskutinius 5 metus.

I ETAPAS - įmonės individualus situacijos įvertinimas (trukmė iki 1 mėn.)

Psichoemocinės būklės įmonėje įvertinimas, darbuotojų psichikos sveikatos raštingumo įvertinimas, psichoemocinės būklės įvertinimo rezultatų aptarimas diskusijų grupėse ir probleminių sričių nustatymas.

II ETAPAS - darbuotojų psichikos sveikatos kompetencijų didinimas (trukmė 3–8 mėn.)

Psichoemocinės sveikatos kompetencijų didinimo įmonių darbuotojams veiksmų plano sudarymas ir įgyvendinimas, užsiėmimai veiklos dalyviams, siekiant suteikti žinių apie psichikos sveikatą darbo vietoje, rekomendacijų parengimas.

III ETAPAS - įgyvendintų veiklų efektyvumo vertinimas (trukmė iki 1 mėn.)

Pakartotinis darbuotojų psichikos sveikatos raštingumo įvertinimas, įgyvendintų veiklų efektyvumo vertinimas.

*Trukmė – 5-10 mėn., 40 val. (iš jų ne mažiau kaip 25 val. – praktiniams užsiėmimams), susitikimai ne retesni kaip 1x/2-4 sav.
Vienoje įmonėje formuojama tik viena dalyvių grupė, didžiausias asmenų skaičius grupėje – 20*

MOKYMŲ VIETOS BENDRUOMENĖMS ORGANIZAVIMAS

*Rekomenduojama organizuoti mokymus vietos bendruomenėms,
kaip atpažinti savižudybių rizikos ženklus ir į juos reaguoti.*

trukmė	4 val.
Tikslinė grupė	Bet kuris pilnametis asmuo. Prioritetas teikiamas gyventojams, kurie savo darbinėje veikloje gali dažniau susidurti su savižudybės grėsme patiriančiu asmeniu (policininkai, ugniagesiai gelbėtojai, viešojo transporto vairuotojai, kirpėjai, barmenai, užimtumo tarnybos ir kitų valstybės ir savivaldybių įstaigų tarnautojai, mokytojai, neformalių būrelių vadovai ir kt.).
Mokymų rezultatai	<ul style="list-style-type: none"> • Išmokti atpažinti savižudybės grėsmę patiriantį asmenį. • Išmokti tinkamai nukreipti savižudybės grėsmę patiriantį asmenį pas pagalbos teikėją ar psichikos sveikatos specialistą. • Gebėti pritaikyti TALK (pasakyti, paklausti, klausytis, apsaugoti (angl. <i>tell, ask, listen, keepsafe</i>), QPR (paklausti, įtikinti, nukreipti (angl. <i>question, persuade, refer</i>) ar kitos pagalbos savižudybės grėsmę patiriantiems asmenims technikos žingsnius praktiškai. • Mokymų turinys turi prisidėti prie mokymų dalyvių nuostatų apie savižudybės grėsmę patiriančius asmenis keitimo (sumažinti tokių asmenų atskirtį, stigmą ir kt.)

Reikalavimai programos derinimui	Rekomenduojame, kad mokymo programos būtų parengtos ir suderintos su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija Sveikatos specialistų tobulinimo programų derinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-645 „Dėl Sveikatos specialistų tobulinimo programų derinimo taisyklių ir Tobulinimo programų vertinimo komisijos nuostatų patvirtinimo“, nustatyta tvarka.
Reikalavimai lektoriams	Patirtis savižudybių prevencijos srityje (savanoriavimo pagalbos linijose, konsultavimo ar kt.).
Dalomoji medžiaga	Sektuvas su mokymų metu išdėstyta medžiaga (informacija) ir vertinimo (įsivertinimo) įrankiais
Baigiamasis mokymosi pasiekimų vertinimas	Anketa, teikiama prieš prasidedant mokymams ir jiems pasibaigus, kurioje dalyviai įvertina savo pasirengimą suteikti pagalbą savižudybės grėsmę patiriančiam asmeniui bei nuostatas ir įsitikinimus tokio asmens atžvilgiu.
Vidinis mokymų kokybės užtikrinimas	Mokymų ir mokymų dalyvių registracijos sąrašai (su parašais), išduotų pažymėjimų registras, mokymų mokomoji (dalomoji) medžiaga, užpildyta mokymų kokybės ir nuostatų keitimo vertinimo anketa. Rekomenduojame prieš pradedant mokymus apie jų organizavimą informuoti Valstybinį psichikos sveikatos centrą.